

اثرات جهل در زندگی انسان؛ از گرفتار گناه شدن تا آسیب های اخلاقی

جهل و نادانی منشأ بسیاری از گرفتاری های انسان است، که اگر درمان نشود روند زندگی مادی و معنوی انسان را دچار اختلال می کند و حتی انسان را در مسیر تباهی و ضلالت قرار می دهد.

جهل و نادانی منشأ بسیاری از گرفتاری های انسان است، که اگر درمان نشود روند زندگی مادی و معنوی انسان را دچار اختلال می کند و حتی انسان را در مسیر تباهی و ضلالت قرار می دهد.

"جهل و نادانی" یکی از مولفه هایی است که مانع رشد و تکامل انسان می شود و به همین دلیل است که اسلام نسبت به جهل و نادانی هشدارهای زیادی داده است. از جمله قرآن در آیه 199 سوره اعراف دستور می دهد که از نادان دوری کنید. همچنین روایتی از امام رضا (ع) وجود دارد که می فرماید: دوست هر شخصی برای رسیدن به کمال عقل اوست و دشمن او جهل وی می باشد. (تحت العقول، ص 326)

جهالت و نادانی اثرات مخربی در روند زندگی افراد می گذارد و حتی ممکن است فردی به خاطر ناآگاهی و به تصور اینکه کارش درست است مرتکب عملی شود، اما به واقع در مسیر نادرستی گام بردارد.

از نظر قرآن زیانکارترین مردم آنها هستند که کار خلافی انجام می دهند و می پندارند که کارشان درست است. اسلام تقلید کورکورانه را طرد می کند و از انسانی که دارای شعور، عقل و درایت است انتظار دارد که عملی را از روی جهالت و نادانی انجام ندهد، بلکه ابتدا آگاهی پیدا کند، سپس مرتکب عملی شود.

درباره اثرات جهل و نادانی زیاد گفته شده، اما جدی ترین هشدارها در این باره در آموز های دینی آمده که بررسی آنها می تواند توجه دقیق اسلام به آگاهی و دانایی را نشان دهد. انسان های جاهل دارای خصلت هایی هستند که برای رشد و زندگی دینی مخرب هستند که برخی از مهمترین آنها قابل ذکر است.

- هدایت ناپذیری انسان جاهل
- فساد اهل جهالت
- قدرناشناسی جاهل
- گرفتار گناه شدن

درباره اثرات اجتماعی جهل و نادانی هم می توان زیاد سخن گفت که برخی از آنها از بدترین آسیب های اجتماعی را در پی خواهد داشت. منشأ بسیاری از مشکلات اخلاقی مانند روابط نامشروع، اعتیاد، سرقت، قتل و جنایت، جهل و نادانی است، چرا که برخی بدلیل جهل و نادانی فکر می کنند در کنار گناه و عصیان و تجاوز به حقوق دیگران می توانند به خوشبختی برسند در حالی که این طور نیست.

همچنین منشأ بسیاری از سوء رفتارهای خانوادگی نیز جهالت و نادانی است در حالی که خداوند نسبت به خانواده نیز سفارش زیادی فرموده است. قرآن در سوره شوری می فرماید: بگو زیانکارترین مردم کسی است که به خود و خانواده خود ضرر بزند. همچنین رسول خدا (ص) می فرماید: بهترین مردان امت من کسانی هستند که به زیر دستان خود ظلم نمی کنند و به آنان نیکی می نمایند و ستم بر آنان را روا نمی دارند. (مکارم الاخلاق ص 217)

یکی دیگر از آثار جهالت و نادانی نپذیرفتن حق و قانون است. افراد جاهل فکر می کنند هر کاری که دلشان می خواهد می توانند انجام دهند و هیچ تعهدی نسبت به اعمال و رفتار خود ندارند. به همین دلیل مقدمه و لازمه هر نوع فرهنگ سازی، آگاه کردن افراد تحت شمول آن است. بسیاری از تحولات تاریخ بشر زمانی رخ داده که مردم به سطح خاصی از آگاهی رسیده اند. به عنوان مثال تمدن اسلامی بعد از تلاش پیامبر گرامی اسلام(ص) در بالابردن آگاهی و معرفت مسلمانان رخ داد.

اثرات جهل و نادانی نه تنها بر روند زندگی شخصی یک فرد تاثیر می گذارد، بلکه در روند زندگی اطرافیان و جامعه تاثیر می گذارد و

هرچه بر آگاهی مردم افزوده شود پیشبرد امور راحت تر خواهد بود و کار فکری و فرهنگی موثرتر خواهد بود.